

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΣΚΛΕ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

E-Mail: ionio@skle.gr

Κέρκυρα, 10/10/2026

Παγκόσμια Ημέρα Ψυχικής Υγείας 2026

Η 10η Οκτωβρίου, είναι αφορμή να μιλήσουμε με σαφήνεια για τις ανάγκες των ανθρώπων που βιώνουν ψυχική δυσκολία, για τις οικογένειές τους, για τους επαγγελματίες που εργάζονται καθημερινά στο πεδίο και για την ευθύνη της Πολιτείας να εξασφαλίζει υπηρεσίες προσβάσιμες, συνεχείς και ανθρώπινες.

Το φετινό θέμα της Παγκόσμιας Ημέρας Ψυχικής Υγείας που έχει αναδείξει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας είναι «Lived experiences heard: real voices, real change».εστιάζει στην βιωμένη εμπειρία ως βάση για τον σχεδιασμό υπηρεσιών ψυχικής υγείας.

Η φράση αυτή ζητά οι άνθρωποι με βιωμένη εμπειρία ψυχικής διαταραχής ή ψυχοκοινωνικής δυσκολίας να συμμετέχουν ουσιαστικά στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των υπηρεσιών που τους αφορούν. Η βιωμένη εμπειρία είναι γνώση που μπορεί να αποκαλύψει εμπόδια, ανάγκες και αδυναμίες που συχνά δεν φαίνονται από την πλευρά των θεσμών.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας επισημαίνει ότι περισσότεροι από ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι παγκοσμίως ζουν με κάποια πάθηση ψυχικής υγείας. Παράλληλα, τονίζει ότι η ψυχική υγεία αποτελεί βασικό ανθρώπινο δικαίωμα και ότι οι υπηρεσίες ψυχικής υγείας παραμένουν σε μεγάλο βαθμό υποχρηματοδοτημένες, με σημαντικά κενά στη φροντίδα. Αυτό το δεδομένο μετακινεί τη συζήτηση από το επίπεδο της ατομικής αντοχής στο επίπεδο της κοινωνικής και θεσμικής ευθύνης.

Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί ως επαγγελματίες στο πεδίο της ψυχικής υγείας δεν την αντιλαμβανόμαστε αποκομμένη από τις συνθήκες ζωής. Η φτώχεια, η ανεργία, η επισφαλής εργασία, η έλλειψη στέγης, η μοναξιά, η βία, οι εξαρτήσεις, η αναπηρία, η γήρανση, οι οικογενειακές πιέσεις και ο κοινωνικός αποκλεισμός δεν αποτελούν απλό περιβάλλον γύρω από την ψυχική υγεία. Είναι παράγοντες που τη διαμορφώνουν. Ο ίδιος ο ΠΟΥ αναγνωρίζει ότι η φτώχεια, η βία, η ανισότητα και η περιβαλλοντική στέρηση αυξάνουν τον κίνδυνο ψυχικών δυσκολιών, ενώ η ποιοτική εκπαίδευση, η αξιοπρεπής εργασία, οι ασφαλείς κοινότητες και οι ισχυροί κοινωνικοί δεσμοί λειτουργούν προστατευτικά.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θέσει την ψυχική υγεία σε ισότιμη θέση με τη σωματική υγεία, υιοθετώντας μια ολοκληρωμένη προσέγγιση. Καταγράφει ότι πριν από την πανδημία ένας

στους έξι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντιμετώπιζε ζητήματα ψυχικής υγείας, ενώ το 46% των πολιτών δήλωσε ότι είχε βιώσει συναισθηματικό ή ψυχοκοινωνικό πρόβλημα μέσα στους τελευταίους δώδεκα μήνες. Το 25% ανέφερε επίσης δυσκολίες πρόσβασης σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας είτε για τον ίδιο είτε για μέλος της οικογένειάς του. Αυτά τα στοιχεία δείχνουν ότι η ψυχική υγεία δεν είναι περιθωριακό ζήτημα. Είναι κεντρικό ζήτημα δημόσιας υγείας και κοινωνικής συνοχής.

Στην Ελλάδα, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ψυχική Υγεία 2021-2030 θέτει ως στόχους, μεταξύ άλλων, την ανάπτυξη κοινοτικών υπηρεσιών ψυχικής υγείας, την ενσωμάτωσή τους στην πρωτοβάθμια φροντίδα, τη μείωση των ακούσιων εισαγωγών, την προστασία των δικαιωμάτων των ασθενών και των οικογενειών τους, την καταπολέμηση του στίγματος, την κοινωνική και εργασιακή επανένταξη και την ενίσχυση των υπηρεσιών για παιδιά, εφήβους και ευάλωτες ομάδες. Η κατεύθυνση αυτή είναι αναγκαία. Η κρίσιμη πρόκληση όμως βρίσκεται στην απόσταση ανάμεσα στη στοχοθεσία και την καθημερινότητα των πολιτών, των ληπτών υπηρεσιών, των οικογενειών και των επαγγελματιών.

Στα Ιόνια Νησιά, η νησιωτικότητα κάνει το ζήτημα ακόμη πιο απαιτητικό. Η πρόσβαση σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας δεν είναι ίδια για όλους όταν παρεμβάλλονται γεωγραφικές αποστάσεις, δυσκολίες μετακίνησης, μικρές κοινότητες όπου το στίγμα λειτουργεί αποτρεπτικά, εποχικές οικονομικές πιέσεις και περιορισμένη διαθεσιμότητα εξειδικευμένων υπηρεσιών. Ο επίσημος Χάρτης Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας καταγράφει τις διαθέσιμες μονάδες, όμως η πραγματική επάρκεια κρίνεται από το αν ο πολίτης μπορεί να λάβει έγκαιρη, συνεχή και αξιοπρεπή φροντίδα στον τόπο όπου ζει.

Η νησιωτικότητα δεν μπορεί να αποτελεί δικαιολογία για χαμηλότερο επίπεδο φροντίδας. Αντίθετα, πρέπει να αποτελεί λόγο για ειδικό σχεδιασμό. Χρειάζονται κοινοτικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας με επαρκή διεπιστημονική στελέχωση, ουσιαστική διασύνδεση με νοσοκομεία, κέντρα υγείας, κοινωνικές υπηρεσίες, σχολεία, υπηρεσίες παιδικής προστασίας, δομές αντιμετώπισης της βίας και υπηρεσίες εξαρτήσεων. Χρειάζονται κινητές μονάδες, κατ' οίκον παρεμβάσεις όπου απαιτείται, τηλεψυχιατρική ως συμπληρωματικό εργαλείο και όχι ως υποκατάστατο της φυσικής παρουσίας, καθώς και σταθερή μέριμνα για τα μικρότερα και πιο απομακρυσμένα νησιά.

Ο ρόλος της κοινωνικής εργασίας

Ως Περιφερειακό Συμβούλιο Ιονίων Νήσων του Συλλόγου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος, υπενθυμίζουμε ότι η ψυχική υγεία είναι ζήτημα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κοινωνικής δικαιοσύνης. Η Διεθνής Ομοσπονδία Κοινωνικών Λειτουργών συνδέει την υγεία με τις κοινωνικές συνθήκες, την πρόσβαση σε υπηρεσίες, την αξιοπρέπεια, τη συμμετοχή και την προστασία από τον αποκλεισμό. Αυτή η οπτική βρίσκεται στον πυρήνα της κοινωνικής εργασίας.

Ο κοινωνικός λειτουργός δεν βλέπει τον άνθρωπο απομονωμένο από την οικογένεια, την εργασία, την κοινότητα, τα δικαιώματα και τις πραγματικές του δυνατότητες πρόσβασης σε βοήθεια. Εργάζεται για τη σύνδεση του ατόμου με τις υπηρεσίες, για τη στήριξη της οικογένειας, για την πρόληψη, για την αποκατάσταση, για την υπεράσπιση δικαιωμάτων και για την άρση των εμποδίων που κρατούν τους ανθρώπους μακριά από τη φροντίδα.

Τι χρειάζεται να αλλάξει

Η Παγκόσμια Ημέρα Ψυχικής Υγείας πρέπει να λειτουργεί ως αφορμή θεσμικής διεκδίκησης:

- συνεχής διασύνδεση ψυχικής υγείας, πρωτοβάθμιας φροντίδας, κοινωνικών υπηρεσιών, σχολείων και τοπικής αυτοδιοίκησης
- ουσιαστική συμμετοχή των ληπτών υπηρεσιών και των οικογενειών τους στον σχεδιασμό και την αξιολόγηση των παρεμβάσεων
- ειδικός σχεδιασμός για τις ανάγκες των νησιωτικών και απομακρυσμένων κοινότητων

- δράσεις πρόληψης, έγκαιρης παρέμβασης και αποστιγματοποίησης σε σχολεία, χώρους εργασίας και κοινότητες
- στήριξη των επαγγελματιών ψυχικής υγείας και κοινωνικής φροντίδας, ώστε να μπορούν να παρέχουν ποιοτικές υπηρεσίες χωρίς επαγγελματική εξουθένωση
- ενίσχυση και σταθερή στελέχωση των κοινοτικών υπηρεσιών ψυχικής υγείας με διεπιστημονικές ομάδες

Η ψυχική υγεία είναι δικαίωμα που χρειάζεται θεσμική κατοχύρωση, επαρκείς δημόσιες υπηρεσίες, κοινωνική προστασία και κοινότητες που μπορούν να σταθούν δίπλα στον άνθρωπο όταν δυσκολεύεται.

Το φετινό μήνυμα της Παγκόσμιας Ημέρας Ψυχικής Υγείας είναι σαφές: να ακουστούν οι πραγματικές φωνές και να οδηγήσουν σε πραγματική αλλαγή.

Εκ του Περιφερειακού Συμβουλίου

Ιονίων Νήσων του ΣΚΛΕ

Πηγές

- Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, World Mental Health Day 2026 <https://www.who.int/campaigns/world-mental-health-day/2026>
- Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, Mental health fact sheet <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response>
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, A comprehensive approach to mental health
- https://commission.europa.eu/topics/public-health/european-health-union/comprehensive-approach-mental-health_en
- Υπουργείο Υγείας, Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ψυχική Υγεία 2021 2030 <https://www.moh.gov.gr/articles/ministry/grafeio-typoy/press-releases/11289-paroysiash-sth-boylih-toy-ethnikoy-sxedioy-drashs-gia-thn-psykhik-ygeia-2021-2030>
- Υπουργείο Υγείας, Χάρτης Ψυχικής Υγείας <https://mhealthmaps.moh.gov.gr/map/showMap>
- International Federation of Social Workers, Health <https://www.ifsw.org/health/>